

Respice Finem

Morte cruel, esa tredora maña
de roubar de non cato a humana vida
¿con qué ollos a podeche ver cumprida
na Santa Reina que hoxe perde España?

Se aquel rancor que te carcome e laña
che tiña a mao para matar erguida,
¿non deras noutra parte esa ferida
donde non fora a lástima tamaña?

¿Non se torcera fatal costume
i a lei que iguala do morrer na sorte
os altos Reis cos baixos labradores?

Terrible en fin, é teu poder, ¡oh Morte!,
pois diante de ti, Reis e señores
son néboa, sombra, pó, son vento e fume.

Pedro Vázquez de Neira

Soneto de Monterrey

Alá en Monterrei en Val de Laça,
a Violante vi beira de un río
tan fermosa, en verdá, que quedei frío
de ver alma inmortal en mortal maça.

De un alto e lindo corpo a seda laça
a pastora sacaba fío a fío,
quando lle dise: - Morro, corta o fío
- Vólveo, non cortarei, seguro pasa.

- ¿E como pasarei, se eu acá quedo?
Se pasar -respondí- non vou seguro
que este corpo, sen alma, morra cedo.

- Coa miña, que levas, te aseguro
que non morras pastor
- Pastora hei medo;
o quedar me parece máis seguro.

Anónimo, 1530-1540

SONETO CON FALLA

Turbas corran as ágoas; poña luto
o aire denso, en merancia tanta;
queime o fogo a terra, que sin pranta
negue ao fortune ano seu trebuto,

mentras a Porcia do Filipo Bruto
en os ombros da fama sacrosanta
se irgue ao ceo, que súa gloria canta
collendo en fror o xa maduro fruto,

Perdeu, marrando tan ditosa vida,
a humildá, prezo; a piadade, tempo
(que derrubou, oh Morte, túa gadaña);

o mundo, Reina; o rei, súa Margarida;
a Fé, colúa; a Virtud, enxemplo;
a pedra (cujo engaste foi), España.

Chore a nosa montaña,
do gando, leite e novidade espida,
semellando as abellas no exemplo:
Que a súa Margarida,
Reina, precio, colúa, pedra, templo,
perden Rei, Mundo, Fe, Virtude, España,
ti, que tal perda viche,
¡oh, magoada Galicia, ¿que perdiche?

Gómez Tonel

A min chaman Teodomira,
señora do gran tesouro,
por estrela esclarecida
xago neste Valedouro

O vilán que me vendeu
máis que un mouro foi traidor
que de Lugo a Ribadeu
todos me tiñan temor

De min a triste Frouseira
que por treizón son vendida,
derribada na ribeira
ca xamais se veu vencida.

Per treizón tamén vendido
Jesús, noso Redentor,
e por aquestes treidores,
Pero Pardo, meu Señor.

Vinte e dous foron chamados
os que vendido o han
non por fame de sustento
20 de carne viño nin pan.

Eles quedan por tredores
e seu amo por leal
pois os Reis a súa filla
súas terras mandan dar.

25 A Deus daran conta delo
que lles queira perdoar
co que acabou a Frouseira
e a vida do Mariscal

Anónimo (adaptado)